

ЦИТ: 317-009

УДК: 636.2.082.456.618.2

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ТІЛЬНОСТІ, ОТЕЛЕННЯ, ТА ПІСЛЯОТЕЛЬНОГО ПЕРІОДУ У КОРІВ ЧОРНО-РЯБОЇ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ ПРАТ «АГРО-СОЮЗ» СИНЕЛЬНИКІВСЬКОГО РАЙОНУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
SPECIFICS FLOW PARTURATION OF IT GRAVIDITAS, PARTUS AND POSTPARTUM PERIOD IN COWS GOLSHTINSKA BREED UNDER EXAT "AGRO - UNION" SINELNIKOVSKIY DISTRICT OF DNIPROPETROVSKIY REGION

к.вет.н., доцент Корейба Л.В. /

candidate of veterinary sciences, associate professor Koreyba L.V.

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Dnipropetrovsk State Agro-Economical University

Анотація. Наведено результати досліджень перебігу тільності, отелення та післяотельного періоду у корів голштинської чорно-рябої породи.

Установлено, що тривалість періодів тільності (284 дні) і сухостою (60 днів) знаходилась у межах фізіологічної норми, а тривалість сервіс-періоду в середньому складала 72 дні.

Родові та післяродові ускладнення у корів в умовах молочно – товарної ферми мають значне поширення і складають 22,9% серед усього маточного поголів'я.

Ключові слова: корова, тільність, період сухостою, передвісники родів, отелення, післяотельний період, патологічні роди.

Abstract. The paper presents the results of research passing of calving and post calving period in cows golstinska breed.

Set that the separately, the durability periods of gestation (283 days) and dry-stall (172 days) are within the limits of physiological norm is determined. The durability of service-period (171 days).

Partum and postpartum complications for cows area have considerable distribution and fold 22,9 among all population of utricle of cows.

Key words: cow, graviditas, obstetrics, “dry” period, vitamin-and-mineral admixture, partus, postpartum period.

Вступ. Відтворна здатність високопродуктивних молочних корів – це важлива складова комплексної оцінки худоби. Регулярні, щорічні отелення забезпечують потужний фізіологічний стимул наступним лактаціям, а одержаний приплід дає можливість вести розширене відтворення стада, підвищити економічну ефективність виробництва молока за рахунок реалізації племінного молодняку тощо.

Існує безліч причин, що призводять до неплідності або зниження відтворної здатності корів — це гіподинамія при цілорічному стійловому утриманні в поєднанні з іншими негативними факторами: температурою повітря, концентрацією тварин у приміщеннях, рівнем енергії та протеїну в

раціонах, якості сперми і техніки осіменіння [7].

Перебіг отелень у корів залежить від багатьох факторів, серед яких найважливішими є фізіологічний стан організму, умови годівлі, утримання і підготовка до отелення. Відомо, що порушення відтворення може бути наслідком важких отелень [3, 5, 6], що у свою чергу, часто пояснюється незбалансованою годівлею у сухостійних період.

Дослідження, про ведені у різних регіонах, свідчать, що перебіг отелення у корів має свої особливості, які мають відбиток на відновленні їх відтворної здатності. Контролюють відтворну здатність корів за багатьма чинниками, до яких відносять: тривалість тільності, перебіг родів, тривалість сервіс-періоду, тривалість та особливості перебігу сухостійного та післяродового періодів [1, 3, 4].

Голштинська худоба характеризується задовільною відтворною здатністю, що зумовлена фізіологічними особливостями високопродуктивних тварин. Із збільшенням рівня продуктивності, вище 7000 кг молока спостерігається і збільшення міжотельного періоду. Слід відмітити, що голштини вимогливі до якості годівлі та умов утримання і свої кращі властивості можуть проявити лише в оптимальних умовах [1-3, 7, 8].

Тому **мета роботи** полягала у вивченні показників відтворної здатності високопродуктивних молочних корів голштинської чорно-рябої породи в умовах однотипної цілорічної годівлі та безприв'язного утримання.

Вихідні дані і методи. Матеріалом для дослідження було маточне поголів'я чистопородної голштинської чорно-рябої худоби.

Особливості відтворної здатності корів оцінювали за тривалість тільності, сервіс-періоду, сухостійного та післяотельного періодів.

Перебіг отелення оцінювали за розробленою шкалою:

1 бал – нормальні роди, самостійне отелення без втручання людини;

2 бали – легке отелення з допомогою 1–2 осіб;

3 бали – важке отелення, коли надавалася рододопомога силою 3–4 осіб;

4 бали – важке отелення з допомогою 5 і більше осіб, або з втручанням спеціаліста ветеринарної медицини;

5 балів – патологічне отелення – застосування фетотомії або кесаревого розтину.

Клінічний стан корів визначали проведенням акушерського дослідження і клінічного огляду.

Матеріали досліджень опрацьовували на ПЕОМ методом варіаційної статистики з використанням програми «Statistica» для Windows.

Результати. Обговорення і аналіз. Корови голштинської породи характеризується задовільною відтворною здатністю, що зумовлена фізіологічними особливостями високопродуктивних тварин. Із збільшенням рівня продуктивності, вище 7000 кг молока спостерігається і збільшення міжотельного періоду. Слід відмітити, що голштини вимогливі до якості годівлі та умов утримання [1, 2, 8].

Отримані нами результати досліджень вказують, що середній показник тривалості тільності у корів господарства становив 284 (282–286) діб, а

сухостійний період тривав 60 діб. Відмічали зменшення періоду сухою до 45 діб. Нормальний перебіг тільності завершувався швидким отеленням.

У період тільності у 10 % корів діагностували субклінічну остеодистрофію вагітних, і у 5 % тварин після отелення реєстрували серозний набряк вим'я.

Характерними ознаками родів у корів були набряк і гіперемія вульви за $2,9 \pm 0,5$ діб, розслаблення крижово-сідничих зв'язок – за $2,8 \pm 0,3$ діб, розрідження і виділення цервікального слизового корка – за $8,9 \pm 0,7$ діб, набряки вим'я – за $3 \pm 0,4$ добу до очікуваного отелу. Появу молозива у молочній залозі корів відмічали за $12 \pm 2,8$ годин до родів (табл. 1).

Таблиця 1.

Прояв ознак родів у корів

Показники	Діб до початку родів, $M \pm m$
набряк і гіперемія вульви	$2,9 \pm 0,5$
розслаблення крижово-сідничих зв'язок	$2,8 \pm 0,3$
розрідження і виділення цервікального слизового корка	$8,9 \pm 0,7$
набряки вим'я	$3 \pm 0,4$
поява молозива	$12 \pm 2,8$ год

Проведені нами дослідження, свідчать, що перебіг отелення у корів має свої особливості. Так, тривалість підготовчої стадії родів у корів становила $298,7 \pm 10,54$ хв, стадія виведення плода в середньому складала $67,6 \pm 9,43$ хв. і тривалість послідової стадії досягала $300,9 \pm 14,9$ хв, і середній показник загальної тривалості родів становив $667,2 \pm 34,87$ хв. (табл.2).

Встановлено, що у 80 % корів від числа загального маточного поголів'я господарства роди перебігали нормально на тлі добре виражених ознак.

У 70,5 % тварин отелення проходили самостійно або з незначною рододопомогою (силою 1–2 чоловік), у 9,5 % – силою 3 осіб.

Таблиця 2.

Особливості перебігу отелень

№ п/п	Показники	дій, хв ($M \pm m$,)
1	Перша стадія родів	$298,7 \pm 10,54$
2	Друга стадія родів	$67,6 \pm 9,43$
3	Третя стадія родів	$300,9 \pm 14,9$
4	Тривалість родів	$667,2 \pm 34,87$

У 9,9 % тварин спостерігалися важкі отелення, коли рододопомога надавалася силою більше 5 осіб чи з втручанням лікаря ветеринарної медицини. Причиною важких отелень були крупноплідність та ослаблена родова діяльність у корів.

У післяродовий період визначали тривалість інволюції статевих органів та лохіального періоду, кількість та характер лохій, а також відновлення крижово-сідничних зв'язок (табл.3).

Таблиця 3.

Терміни інволюції статевих органів корів

№ п/п	Показники	Тривалість, доби (M±m,)
1	виділення лохій	17,8±0,6
2	інволюція матки	23±0,9
3	відновлення крижово-сідничих зв'язок	6,7±0,2

Фізіологічний перебіг післяродового періоду спостерігали у 65 % корів господарства. В 11,1 % тварин у період пуерперію реєстрували післяродову субінволюцію матки та ендометрити.

Висновки.

1. В умовах Пр-АТ «Агро-Союз» Синельниківського району Дніпропетровської області середній показник тривалості тільності і сухостійного періоду у корів голштинської чорно-рябої породи становила 284 і 60 діб відповідно.

2. Сервіс-період у корів в середньому складав 72 доби, що не перевищував максимально рекомендовану тривалість (90 діб).

3. У 80 % корів роди перебігали нормально на тлі добре виражених ознак. Причиною важких патологічних родів у 9,9 % тварин були крупноплідність та слабкі перейми і потуги.

4. У 65 % корів тривалість післяродового періоду становила в середньому 23±0,9 діб. У 45 % випадків у період пуерперію реєстрували післяродові ендометрити та субінволюцію матки.

Література

1. Бане А., Бонадонна Т. Воспроизведение и нарушение воспроизводительных функций у домашних животных // Руководство по разведению животных. Пер. с нем. – М.: Сельхозиздат, 1963. – Т. 1. – С. 70-1732.

2. Богданов Г.А., Винничук Д.Т., Трофименко А.Л. Методы формирования голштинской породы молочного скота. – К.: Урожай, 1985. – 80 с.

3. Жук Ю. В. Перебіг родів у корів голштинської породи / Ю. В. Жук // Вет. мед. України. – 2004. – № 11. – С. 33–34.

4. Зверева Г. В. Рекомендації з профілактики неплідності худоби / Г. В. Зверева, В. А. Яблонський, М. В. Косенко та ін. // Національний аграрний університет. – Київ, 2001. – 18 с.

5. Корейба Л.В. Родові та післяродові ускладнення у корів [Л.В.Корейба] //Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини: Збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. Х.: РВВ ХДЗВА., 2014. – Випуск 28, ч. 2 «Ветеринарні науки» – С.92–94.

6. Корейба Л.В., Макєєва, Золотоноша К.М. Поширення акушерської патології у корів голштинської породи в умовах приватного акціонерного товариства «Агро-Союз» Синельниківського району Дніпропетровської області [Л.В. Корейба] // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини: Збірник

наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. Х.: РВВ ХДЗВА., 2015. – Випуск 30, ч. 2 «Ветеринарні науки» – С. 78–82.

7. Краткое руководство по репродукции животных. Крупный рогатый скот.– 2009.– 177 с.

8. Хантер Р. Ч. Физиология и технология воспроизводства домашних животных / Р. Ч. Хантер. – М. : Колос, 1984. – 274 с.

ЦИТ: 317-028

УДК 636.033.003.13:636.05

**ВПЛИВ ВІКУ ПЕРШОГО ОТЕЛЕННЯ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ
ВИКОРИСТАННЯ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ
EFFECT OF AGE AT FIRST CALVING ON THE EFFICIENCY OF USE IN
UKRAINIAN BREED OF BEEF CATTLE**

Кос Н. В.

к.с.-г.н., доц. Кос Н.В. / c.a.s., as. prof. Kos N.V.

ORCID: 0000-0001-6320-5140

Національний університет біоресурсів і природокористування України,

Київ, Героїв оборони, 15, 03041

National University of Life and Environmental Science of Ukraine,

Kyiv, Heroyiv Oborony st., 15, 03041

Анотація. Для дослідження впливу віку першого отелення корів на основні показники їх продуктивності були використані дані виробничого та племінного обліку по 768 тваринах української м'ясної породи. Вік першого осіменіння значно вплинув на всі досліджувані ознаки, у тому числі: кількість відлучених телят, молочність, тривалість життя та продуктивного використання. Результати показали, що скорочення віку першого отелення корів до 25 місяців сприяє збільшенню на 26,3-51,7% кількості відлучених телят, на 7,0-48,6% загальної молочності та на 5,1-34,8% періоду продуктивного використання.

Ключові слова: м'ясна худоба, вік першого отелення, молочність, тривалість життя, тривалість продуктивного використання.

Вступ. У м'ясному скотарстві інтенсивне використання маточного поголів'я, своєчасне введення нетелей в стадо впливають на ефективність виробництва м'яса. У молочному скотарстві зменшення віку першого отелення до 24 місяців має позитивний вплив на молочну продуктивність і тривалість продуктивного життя корів [1], а також сприяє одержанню найбільшої різниці між виручкою від реалізації молока і загальними витратами [7].

Вік першого осіменіння телиць та отелення нетелей у м'ясному скотарстві значно впливає на відтворювальну здатність [1], продуктивність [2] та тривалість господарського використання корів [4]. Однак, висновки, одержані авторами на інших породах неможливо застосовувати при розведенні тварин української м'ясної худоби, оскільки останні вирізняються одночасно тривалим періодом активного росту та зниженою швидкістю статевого дозрівання. Вважають [1], що плідне осіменіння телиць української м'ясної породи доцільно здійснювати у віці 18-20 місяців. З точки зору економічної ефективності найбільш доцільним є запліднення телиць цієї породи у віці до 22